

Examenul de bacalaureat național 2016
Proba E. c)
Istorie

Varianta 5

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La 11/23 februarie 1866, în urma loviturii de stat, [Alexandru Ioan] Cuza este obligat să abdice și să plece în exil. Se constituie o locotenență domnească, formată din trei persoane, generalul Nicolae Golescu, Lascăr Catargiu și colonelul Nicolae Haralambie, care reia vechea doleanță a Adunărilor Ad-Hoc de a aduce pe tron un prinț străin dintr-o dinastie domnitoare din Europa apuseană.[...]

După validarea mandatelor deputaților, în ședința din 1 Mai 1866, Adunarea Constituantă proclamă, cu 109 voturi pentru și 6 abțineri, pe principele Carol Ludovic de Hohenzollern-Sigmaringen principe ereditar al României sub numele de Carol I și, ca răspuns la obiecțiile puterilor garante, exprimă totodată voința neștrămutată a națiunii de a rămâne pururi unită, sub acest principe străin și cu o monarhie ereditară [...].

La mai puțin de două luni de la depunerea jurământului noului domn, la 29 iunie/11 iulie 1866, Adunarea Constituantă votează și adoptă o nouă constituție, inspirată din Constituția belgiană din 7 februarie 1831, una din cele mai liberale din Europa, adaptată de însăși națiunea română, prin reprezentanții ei aleși prin vot liber și secret, la realitățile vieții românești.”

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*)

B. „Revizuirea Constituției la 19 iulie 1917, realizată în timpul Primului Război Mondial, era oricum [...] incompletă și imperfectă. Se impunea o revizuire în condiții de lucru normale pentru a da o formă juridică adecvată din punct de vedere constituțional textelor care, din motive de oportunitate socială, economică și politică, cuprindeau și prevederi de lege ordinară [...], dar și pentru punerea de acord a vechilor texte reglementând votul cenșitar, care nu fuseseră revizuite în 1917, cu principiile noi ale votului universal cuprinse în articolele 57 și 67, revizuite în 1917.

O simplă revizuire a Constituției apărea însă insuficientă după unirea cu Vechiul Regat a trei provincii românești, Basarabia [...], Bucovina [...] și Transilvania [...]. Nu se putea repeta procedeul de la 8 iunie 1884, când, printr-un simplu articol adițional (numerotat 133), s-a dispus aplicarea Constituției [din 1866] prin legi speciale în teritoriul alipit. Situația era cu totul alta. Dobrogea alipită în 1878, era o provincie mică, compusă din numai două județe [...]. Cele trei provincii noi aveau, la un loc, un teritoriu și o populație mai mari decât cele ale Vechiului Regat și nu se puteau extinde pur și simplu efectele pactului fundamental asupra unor cetățeni noi care nu luaseră parte la încheierea lui, deoarece Constituția din 1866 reprezenta voința numai a locuitorilor din Țara Românească și din Moldova.”

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României(1859-1991)*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conflictul politico-militar precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la locotenența domnească. **2 puncte**
3. Menționați câte un spațiu istoric din sursa **A**, respectiv din sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că noua constituție este adoptată după depunerea jurământului de către domn. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două fapte istorice care au contribuit la dezvoltarea statului român modern în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, în afara celor din sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a proiectelor politice elaborate în spațiul românesc în prima jumătate a secolului al XIX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„România, desigur, făcea parte din Biroul Comunist de Informații (Cominform), pe care Stalin îl crease în octombrie 1947 pentru a lua locul Cominternului [...] ca un nou instrument al controlului politic asupra membrilor blocului sovietic. De asemenea, Stalin a propus coordonarea economică în cadrul blocului prin intermediul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc (CAER), pe care l-a înființat în 1949. Câțiva ani aveau să mai treacă până când efectele sale depline asupra independenței economice a României și a altor țări din blocul sovietic au devenit clare. O reglementare formală asemănătoare a chestiunilor militare a avut loc abia după moartea lui Stalin din 1953, în primul rând fiindcă acesta nu considera necesar un tratat, de vreme ce sovietizarea armatelor din blocul sovietic decurgea conform planului. Însă în 1955, succesorul lui Stalin, Nichita Hrușciiov, a decis că era necesară o reacție adecvată față de NATO, mai ales după aderarea Germaniei de Vest. Pactul de la Varșovia, pe care l-a inițiat, a plasat forțele armate ale României în cadrul structurii sale și a oferit Moscovei puterea de decizie.

Liderii sovietici au analizat în permanență loialitatea comuniștilor români în toate aceste inițiative, iar Gheorghiu-Dej a avut grijă să se conformeze curentelor politice fluctuante de la Moscova. [...] În cazul rupturii dintre liderul Iugoslaviei, I. B. Tito și Stalin din 1948, Gheorghiu-Dej a reacționat prompt și fără echivoc, exprimându-și devotamentul față de Stalin. Discursul său împotriva lui Tito și a conducătorilor Partidului Comunist din Iugoslavia, pe care i-a numit spioni și asasini, rostit în cadrul ședinței [...] din noiembrie 1949, fusese scris în realitate de Comisia pentru Afaceri Externe din cadrul Comitetului Central al Partidului Comunist Sovietic. Mai târziu, când reconcilierea a devenit o politică sovietică, Gheorghiu-Dej a primit călduros o delegație iugoslavă la București în 1956.”

(K. Hitchins, *Scurtă istorie a României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți organizația economică precizată în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați liderul sovietic și organizația militară inițiată de acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Cominform. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile statului român cu Iugoslavia, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică adoptată în România în perioada național-comunismului reflectă regimul totalitar. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc în secolele al IX-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- menționarea a câte două autonomii locale din spațiul românesc intracarpatic, respectiv din spațiul românesc extracarpatic, atestate în secolele al IX-lea – al XIII-lea;
- precizarea unei instituții centrale înființate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea;
- prezentarea unui fapt istoric la care participă reprezentantul unei instituții politice centrale din spațiul românesc extracarpatic în secolul al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la rolul unei instituții centrale din spațiul românesc în relațiile internaționale din secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, **elaborarea argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.